

Τοποθέτηση ΣΥΡΙΖΑ για την ανοιχτότητα και τα κοινά αγαθά

1. Γενική Τοποθέτηση

Η ανοιχτότητα και τα κοινά αγαθά αποτελούν για τον ΣΥΡΙΖΑ κεντρική πολιτική επιλογή σε σχέση με το μοντέλο παραγωγικής ανασυγκρότησης που προτείνει για τη χώρα. Κι αυτό, γιατί η προστασία των κοινών, τόσο υλικών όσο και ψηφιακών, αποτελεί θεμέλιο για την κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη του τόπου. Όπως έχουμε ανάγκη από ελεύθερες πλατείες, παραλίες και δρόμους για να μπορούμε να ζούμε καλύτερα και να αναπτύσσουμε την οικονομική μας δραστηριότητα ελεύθερα, πολύ περισσότερο έχουμε ανάγκη να διασφαλίζουμε ότι η γνώση, ειδικά όταν παράγεται από δημόσιο χρήμα, είναι και θα παραμείνει ελεύθερη.

Η επιλογή αν η πληροφορία θα είναι ελεύθερη ή κλειστή, κτήμα των λίγων ή πόρος των πολλών, αν θα ελέγχεται από πάνω ή από τα κάτω, είναι μέρος της τοποθέτησης του καθενός στο πολιτικό φάσμα. Καθώς, μάλιστα, ακόμη και η παραγωγή και διαχείριση υλικών αντικειμένων γίνεται μέσα από πληροφοριακά συστήματα και βασίζεται στην ψηφιακή πληροφορία το ερώτημα των ψηφιακών κοινών σταδιακά ακουμπά το ζήτημα των φυσικών κοινών, καθώς η προάσπιση των φυσικών κοινών περνάει μέσα από την προστασία των ψηφιακών κοινών. Πως μπορείς να προστατέψεις τη δημόσια περιουσία από τους καταπατητές της, όταν δεν ξέρεις τι σου ανήκει ως κράτος; Και πόσο πιο εύκολο θα ήταν να προστατευτεί η δημόσια περιουσία αν η πληροφορία αυτή δεν ήταν κλειδωμένη σε κάποια συρτάκια, αλλά ανοικτή και διαθέσιμη σε όλους; Δεν είναι τυχαίο ότι η δημόσια γεωχωρική πληροφορία αποτελεί την πλέον δύσκολα προσβάσιμη πληροφορία και ότι όσοι προσπάθησαν να την ανοίξουν αργά ή γρήγορα απομακρύνθηκαν από τις θέσεις τους.

Και μολονότι σήμερα έχουν γίνει κάποια βήματα σε σχέση με το άνοιγμα των δημοσίων δεδομένων, τα πραγματικά θέματα σε σχέση με τα κοινά και την ανοιχτότητα δεν έχουν αντιμετωπιστεί ακόμη. Πώς θα μπορέσει ο απλός πολίτης να επωφεληθεί από τα ανοιχτά δεδομένα; Πώς θα μπορέσουν τα ανοιχτά δεδομένα να αποτελέσουν παράγοντα παραγωγικής ανασυγκρότησης; Πώς η ανοιχτότητα θα γίνει πραγματικό εργαλείο κοινωνικού ελέγχου και δημοκρατίας; Πώς μπορούμε να επιβάλλουμε άνοιγμα δεδομένων όχι μόνο στους φορείς του δημοσίου, αλλά και στους τομείς της ιδιωτικής οικονομίας που είτε χρηματοδοτούνται από το δημόσιο είτε δραστηριοποιούνται σε περιοχές με μεγάλο κοινωνικό ενδιαφέρον; Πότε θα δούμε επιτέλους υποχρεωτικό άνοιγμα των δεδομένων για τους ιδιώτες που αναλαμβάνουν να προσφέρουν δημόσια υπηρεσία είτε μέσω ΣΔΙΤ είτε με άλλο τρόπο; Ποια θα είναι η πολιτική που ενδυναμώνει τον έλεγχο του πολίτη στα δεδομένα, εξασφαλίζοντας την ισχυρή προστασία του προσωπικού του απορρήτου και ταυτόχρονα την ανοιχτότητα στα δημόσια και κοινωνικά δεδομένα;

Επιπλέον, η ανοιχτότητα δεν είναι θέμα που αφορά μόνο στα ανοιχτά δεδομένα, αλλά και στο περιεχόμενο, το λογισμικό, τα πρότυπα και το υλισμικό. Ο ΣΥΡΙΖΑ αντιμετωπίζει το θέμα των ανοιχτών ως συνολικό ζήτημα που αφορά κεντρική διακυβέρνηση, παιδεία και έρευνα, πολιτισμό, πρωτογενή παραγωγή και ανάπτυξη. Για το λόγο αυτό, προτείνει μια συνολική πολιτική για την ανοιχτότητα συντονισμένη στο ανώτατο επίπεδο και όχι μια αποσπασματική προσέγγιση που χάνεται σε αλληπάλληλα και συγκρουόμενα κείμενα στρατηγικής και πολιτικής όπως έχουμε δει τα τελευταία χρόνια.

Το ανοιχτό και ελεύθερο λογισμικό θα πρέπει να είναι κεντρική επιλογή σε όλα τα επίπεδα τη εκπαίδευσης και θα πρέπει να γίνει συνειδητή και οργανωμένη προσπάθεια για την παροχή δεξιοτήτων διαχείρισης δεδομένων τόσο σε μαθητές και σπουδαστές όσο και σε επαγγελματίες και δημοσίους υπαλλήλους. Οι μέχρι τώρα κυβερνήσεις δεν τόλμησαν να κάνουν την επιλογή του ανοιχτού λογισμικού σε κρίσιμους τομείς, όπως η πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση ή ο δημόσιος τομέας, και δίστασαν να το χρησιμοποιήσουν ως αναπτυξιακό εργαλείο. Ο ΣΥΡΙΖΑ υποστηρίζει το ανοιχτό λογισμικό ως μέσο τοπικής ανάπτυξης και ως επιλογή που μπορεί να σταματήσει την αιμορραγία του δημοσίου σε κόστη αδειών λογισμικού και να μεταφέρει τους πόρους αυτούς σε ανθρωποχρόνο ελληνικών εταιρειών και επιστημόνων που θα προσφέρουν πραγματική υποστήριξη στο δημόσιο και θέσεις εργασίας στις τοπικές κοινωνίες.

Τέλος, ο ΣΥΡΙΖΑ προτείνει ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα για την κοινωνική επιχειρηματικότητα με απλούστευση των διαδικασιών και έμφαση στη δημιουργία εργαστηρίων ανοικτής κατασκευής (FabLabs) τόσο μέσα στον αστικό ιστό όσο και στην περιφέρεια. Είναι απόλυτη ανάγκη για τη χώρα να ανακτήσει την παραγωγική της ικανότητα και να αυξήσει τα επίπεδα αυτάρκειας μέσα από την αναδιοργάνωση της παραγωγικής διαδικασίας. Για το λόγο αυτό θα ενθαρρυνθούν καινοτόμες συνεταιριστικές μορφές που δίνουν έμφαση σε διαφορετικές μορφές κοινών, ενισχύουν την κατασκευή βασικών ανοικτών μηχανών, βιομηχανικών σχεδίων ή κατασκευαστικών στοιχείων και δημιουργούν μια δεδομενοκεντρική βάση πρωτογενούς παραγωγής και διακίνησης αγαθών. Η έρευνα που πραγματοποιείται στα ελληνικά ανώτατα εκπαιδευτικά και τεχνολογικά ιδρύματα και ερευνητικά κέντρα θα πρέπει να ενισχυθεί και να συνδεθεί με την οικονομία των κοινών, ειδικά σε θέματα ενέργειας, παραγωγής, διατροφής και διαχείρισης πόρων.

2. Κατά πόσο σκοπεύετε να συνεχίσετε και να βελτιώσετε τις πολιτικές ανοιχτής διακυβέρνησης και δεδομένων της χώρας;

Οι συνολικοί πολιτικοί στόχοι του ΣΥΡΙΖΑ σε σχέση με την ανοιχτή διακυβέρνηση και τα ανοιχτά δεδομένα είναι:

- Η εμβάθυνση της δημοκρατίας και της λαϊκής συμμετοχής στη διακυβέρνηση της χώρας
- Η διαφάνεια στη δράση της δημόσιας διοίκησης, ο κοινωνικός έλεγχος και η λογοδοσία
- Η ενίσχυση της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης βασισμένης σε δεδομενο-κεντρικές υπηρεσίες

- Η ενίσχυση της χρήσης ανοιχτών δεδομένων από την ερευνητική κοινότητα και ερευνητικών δεδομένων από τη δημόσια διοίκηση προκειμένου να ενισχυθεί η καινοτομία στη δημόσια διοίκηση και να χαραχθούν τεκμηριωμένες και βασισμένες σε στοιχεία πολιτικές
- Συνολική αντιμετώπιση του θέματος των ανοιχτών δεδομένων σε δημόσια διοίκηση, εκπαίδευση – έρευνα, πολιτισμό και ανάπτυξη με συντονισμό στο ανώτατο επίπεδο
- Επέκταση των υποχρεώσεων ανοίγματος των δεδομένων στον ιδιωτικό τομέα που χρηματοδοτείται ή αναλαμβάνει έργα για το δημόσιο ή προσφέρει δημόσια υπηρεσία στον πολίτη ή δραστηριοποιείται σε κρίσιμο κοινωνικά χώρο

Οι στόχοι αυτοί εξειδικεύονται στις ακόλουθες ενέργειες, ανά τομέα:

(Α) Δημόσιος Τομέας

Ο ΣΥΡΙΖΑ θα δουλέψει για να μπορέσει να φέρει στον πολίτη πραγματική διαφάνεια, πληροφόρηση και συμμετοχή. Ειδικότερα θα λάβει τα ακόλουθα μέτρα σε σχέση με τη Διαύγεια:

- Περαιτέρω ενίσχυση και θωράκιση της Διαύγεια ώστε να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη λειτουργία και διαρκής εξέλιξή της.
- Εξασφάλιση ότι όλοι οι φορείς συμμορφώνονται με τη Διαύγεια και τεχνική της αναβάθμιση ώστε τα στοιχεία που αναρτώνται να είναι πληρέστερα και ευκολότερα επεξεργάσιμα.
- Δημιουργία εφαρμογών που θα διευκολύνουν τον απλό πολίτη να παρακολουθεί με συνοπτικό με απλό τρόπο την Δημόσια Διοίκηση μέσω της Διαύγειας, ενισχύοντας και τις εφαρμογές και υπηρεσίες που αναπτύσσονται από τα κάτω, κάτι το οποίο δεν προσφέρεται από την τωρινή πλατφόρμα
- Θα συνδέσει το άνοιγμα των δημοσίων δεδομένων με τη Διαύγεια ενισχύοντας την εφαρμογή του Ν 4305/2014 για το άνοιγμα των δημοσίων δεδομένων
- Θα καταστήσει τη Διαύγεια κεντρικό εργαλείο και κορμό της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στη χώρα, διασυνδέοντας την με κάθε νέο πληροφοριακό εργαλείο και υπηρεσία απλοποιώντας τις διαδικασίες και συγχωνεύοντας όποια συστήματα μπορούν να καλυφθούν από τη Διαύγεια (π.χ. σε σχέση με το Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Προμηθέας)

Ειδικά σε σχέση με τα ανοικτά δεδομένα, ο ΣΥΡΙΖΑ θα ενισχύσει το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο ως εξής:

- Θα προχωρήσει πέρα από το Ν 4305/2014 για τα δημόσια δεδομένα:
 - Διασφαλίζοντας συντομότερες προθεσμίες και ευκολότερες ή ειδικές διαδικασίες για την παροχή δημοσίων δεδομένων προς περαιτέρω χρήση

- Προτείνοντας μοντέλα ταχείας ή ηλεκτρονικής επίλυσης διαφορών σε σχέση με την περαιτέρω χρήση δημοσίων δεδομένων στα πρότυπα της ευρωπαϊκής διαδικασίας επίλυσης μικροδιαφορών, τουλάχιστον για κάποια ήδη δεδομένων.
- Θα μεριμνήσει ώστε η παραγωγή των ανοικτών δεδομένων να αποτελεί μέρος της αυτονόητης λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης και όχι επιπρόσθετη εργασία. Η λογική αυτή θα ενσωματωθεί και στις προδιαγραφές όλων των επόμενων έργων πληροφορικής
- Επεκτείνοντας το θεσμό των ανοικτών δεδομένων και στους ιδιώτες που λαμβάνουν έργα από το δημόσιο ή έχουν αναλάβει να παρέχουν δημόσια υπηρεσία
- Φροντίζοντας για την ύπαρξη μαθημάτων, επιμορφώσεων και εργαστηρίων για τους δημοσίους υπαλλήλους σε σχέση με το άνοιγμα των δημοσίων δεδομένων
- Ενισχύοντας τις ΟΔΕ ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στο έργο τους για το άνοιγμα των δεδομένων
- Θα ενεργοποιήσει, επικαιροποιήσει και ενδυναμώσει το Ν 3882/2010
 - Απλουστεύοντας τις διατάξεις για την κοινοχρησία των γεωχωρικών δεδομένων με την εκ του νόμου θέσπισή της και κατάργηση των διατάξεων που απαιτούν την έκδοση κανονιστικών πράξεων
 - Απλουστεύοντας τις διατάξεις για την ανοικτή διάθεση των γεωχωρικών δεδομένων και ενοποιώντας τις διατάξεις για την ανοικτή διάθεση γεωχωρικών δεδομένων με αυτές του Ν 4305/2014 για τη δημόσια διάθεση δεδομένων
 - Διασφαλίζοντας την εφαρμογή του 3882/2010 από οργανισμούς του δημοσίου τομέα που έχουν στη διάθεσή τους γεωχωρικά δεδομένα
 - Ενεργοποιώντας τα Κομβικά Σημεία Επαφής (ΚΟΣΕ)
- Θα ολοκληρώσει και απλουστεύσει το Ν 3979/2011
 - Καθορίζοντας βασικούς γενικούς κανόνες για την προμήθεια, διαμοιρασμό και διάθεση δημοσίων δεδομένων σε συνάρτηση με τους Ν 3882/2010 και 3405/2011
 - Χρησιμοποιώντας τη Διαύγεια ως το βασικό κορμό για την καταγραφή της προμήθειας, το διαμοιρασμό και τη διάθεση των δεδομένων του δημοσίου

- Θα επικαιροποιήσει το Ν 4048/2012 για την καλύτερη νομοθέτηση ώστε να βελτιωθεί η συστηματοποίηση της παραγόμενης νομοθεσίας, να υπάρξει διασύνδεση των αποφάσεων της δημόσιας διοίκησης με τη Διαύγεια και να είναι δυνατή η καλύτερη εύρεση της νομοθεσίας στα πρότυπα του legislation.gov.uk

(Β) Εκπαίδευση

- Κύριος στόχος του ΣΥΡΙΖΑ είναι να υπάρχουν μαθήματα και προγράμματα σε σχέση με τα ανοιχτά δεδομένα σε όλους τους τομείς και επίπεδα εκπαίδευσης έτσι ώστε να υπάρξει βελτίωση των δεξιοτήτων του πληθυσμού συνολικά στη διαχείριση δεδομένων και στην κατανόηση, παραγωγή και χρήση ανοικτών δεδομένων. Ειδικοί δείκτες για την καταγραφή της ωρίμανσης του εθνικού επιπέδου δεξιοτήτων δεδομένων θα δημιουργηθούν και θα τεθούν σχετικοί στόχοι σε συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα.
- Υποχρεωτική δημιουργία ανοικτών εγχειριδίων για όλα τα βιβλία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και χρήσης της βικιπαίδειας ως εκπαιδευτικής πλατφόρμας

(Γ) Έρευνα

Η χρήση ανοικτών δεδομένων σε σχέση με την έρευνα αποτελεί κεντρική προτεραιότητα στο πρόγραμμα ανοιχτών δεδομένων του ΣΥΡΙΖΑ. Ειδικότερα, θα γίνουν τα εξής:

- Επέκταση της υποχρέωση ανοικτής πρόσβασης του Ν 4310/2014 στο σύνολο της δημόσια χρηματοδοτούμενης κατά τουλάχιστον 50% έρευνας.
- Επέκταση της έννοιας της ανοικτής πρόσβασης του Ν 4310/2014 στα ερευνητικά δεδομένα και υποχρέωση κατάρτισης σχεδίων διαχείρισης δεδομένων ανά ερευνητικό φορέα
- Χρηματοδότηση υποδομών ανοικτών ερευνητικών δεδομένων και εκπαίδευσης των ερευνητών στη χρήση ανοικτών δεδομένων στην έρευνα τους
- Διασύνδεση ανοικτών ερευνητικών και δημοσίων δεδομένων
- Εισαγωγή εξαιρέσεων στο νόμο για την πνευματική ιδιοκτησία (Ν 2121/1993) για την ερευνητική δραστηριότητα, ιδίως για την ανάπτυξη τεχνολογιών εξόρυξης δεδομένων.

(Δ) Ανάπτυξη

- Χρήση ανοικτών δεδομένων για τη συλλογή στοιχείων σε σχέση με την πρωτογενή παραγωγή
- Συνεργασία ανώτατων και ανώτερων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων με παραγωγικούς τομείς για τη συλλογή και χρήση ανοικτών δεδομένων για τη βελτίωση της παραγωγής

- Χρήση δεδομένων που συλλέγονται από δημόσιους φορείς για την έρευνα, τεχνολογική ανάπτυξη και καινοτομία για τη χάραξη τεκμηριωμένων πολιτικών και επέκταση των σχετικών δεδομένων για την αξιολόγηση της επίδρασης των δεδομενοκεντρικών δραστηριοτήτων στην παραγωγική δραστηριότητα της χώρας.
- Προώθηση των ανοιχτών δεδομένων και προτύπων σε όλους τους τομείς της παραγωγής (ακόμη και εκεί που σημαντικά κοινωνικά και οικονομικά δεδομένα βρίσκονται σε ιδιωτικές εταιρείες) ώστε να αρθούν τα εμπόδια για την δραστηριοποίηση μικρών εταιρειών και συνεταιρισμών.

3. Ποια μέτρα προτίθεστε να λάβετε προκειμένου να ενισχυθεί η συμμετοχή των πολιτών στην διακυβέρνηση μέσα από δράσεις πληθοπορισμού (crowdsourcing);

Η επιτυχία της ανοιχτής διακυβέρνησης και του πληθοπορισμού εξαρτάται σημαντικά από τη συμμετοχή των πολιτών. Οι πολίτες πρέπει να θεωρούν τους εαυτούς τους ενεργά μέλη της κοινωνίας και όχι καταναλωτές δημόσιων υπηρεσιών και πολιτικών.

Έχοντας υπόψη τα παραπάνω, ο ΣΥΡΙΖΑ σκοπεύει να κάνει καμπάνια για την ενημέρωση των πολιτών για τις δυνατότητες που έχουν να συμμετέχουν στη χάραξη των πολιτικών αλλά και στη βελτίωση της δημόσιας διοίκησης.

Στην καμπάνια αυτή ο ΣΥΡΙΖΑ θα δουλέψει μαζί με τα Ερευνητικά κέντρα και τα ΑΕΙ/ΤΕΙ της χώρας τα οποία έχουν συμμετάσχει επιτυχώς σε ένα μεγάλο αριθμό ερευνητικών προγραμμάτων ο σκοπός των οποίων είναι η δημιουργία πλατφόρμας για την προώθηση της συμμετοχής του πολίτη στα κοινά. Σε αυτή την προσπάθεια, πέρα από επιστήμονες της πληροφορικής έχουν συμμετάσχει και επιστήμονες από άλλους τομείς όπως κοινωνιολογία, ψυχολογία αλλά και πολιτικοί επιστήμονες.

Εκτός από την προσπάθεια αύξησης της συμμετοχής των πολιτών, σημαντικό ρόλο θα παίξει και η ενίσχυση των ήδη υπαρχόντων εργαλείων που έχουν οι πολίτες στη διάθεσή τους. Η συντήρηση των υπαρχόντων εργαλείων, η βελτίωσή τους και η ανάπτυξη νέων θεωρούνται αυτονόητα για το ΣΥΡΙΖΑ. Η βελτίωση θα γίνει στην κατεύθυνση στην οποία οι πολίτες όχι μόνο θα μπορούν να εκφράσουν την άποψή τους για τα νομοσχέδια τα οποία είναι προς ψήφιση, αλλά θα αναπτυχθούν και μηχανισμοί οι οποίοι θα επιτρέπουν στους πολίτες να ελέγχουν κατά πόσο οι προτάσεις τους ελήφθησαν υπόψη από τον νομοθέτη, υλοποιώντας έτσι μια μορφή άμεσης δημοκρατίας.

Ειδικότερα σε σχέση με τη βελτίωση του θεσμικού πλαισίου:

- Αναμόρφωση και αναβάθμιση του θεσμικού πλαισίου ώστε να υπάρξει:
 - Διασύνδεση με τη Διαύγεια σε ό,τι αφορά στις διαβουλεύσεις συμπεριλαμβανομένων των διαβουλεύσεων που αφορούν διαγωνισμούς του δημοσίου

- Χρήση του open source σε συνδυασμό με τη Διαύγεια για το σύνολο των προκηρύξεων που πραγματοποιούνται συμπεριλαμβανομένων των προκηρύξεων που αφορούν συγχρηματοδοτούμενα ή Ευρωπαϊκά έργα.
- Πρόβλεψη για την ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων πληθοπορισμού στη δράση της δημόσιας διοίκησης
- Ενεργοποίηση των διατάξεων του 3979/2011 που αφορούν στη δυνατότητα του πολίτη να προτείνει στη δημόσια διοίκηση τρόπους βελτίωσης της δράσης της, ιδίως μέσα από τη χρήση ψηφιακών πλατφορμών

4. Πώς πιστεύετε ότι το ανοιχτό υλισμικό (hardware) και οι ανοιχτές μέθοδοι κατασκευής (open fabrication) μπορούν να συνεισφέρουν στην αναδιάρθρωση του παραγωγικού μοντέλου της χώρας;

- Το ανοιχτό υλισμικό και οι ανοιχτές μέθοδοι κατασκευής αποτελούν σημαντικά εργαλεία που ο ΣΥΡΙΖΑ σκοπεύει να εντάξει στο σχέδιο για την παραγωγική ανασυγκρότηση της Ελληνικής οικονομίας. Στα πλαίσια αυτά μέρος των δημοσίων δαπανών για την έρευνα θα κατευθύνεται αποκλειστικά σε προγράμματα που αποσκοπούν στην παραγωγή ώριμων εμπορεύσιμων εφαρμογών ανοιχτού υλισμικού που θα μπορούν να αξιοποιούνται από τον παραγωγικό ιστό της χώρας που απαρτίζεται κυρίως από μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) και αυτοαπασχολούμενους και τον τομέα της συνεταιριστικής και κοινωνικής οικονομίας. Για το σκοπό αυτό θα διαμορφωθεί ένα νέο θεσμικό πλαίσιο για την προστασία του ανοιχτού υλισμικού με την αξιοποίηση καθιερωμένων διεθνώς νομικών εργαλείων, ειδικά των αδειών ανοιχτού υλισμικού του p2p foundation.
- Θα εξετασθεί επίσης η θεσμοθέτηση οργανισμών με ιδιαίτερη νομική υπόσταση που θα αποσκοπούν στην διαφύλαξη των κοινών του ανοιχτού υλισμικού και των ανοιχτών μεθόδων κατασκευής συγκροτώντας ενδιάμεσους χώρους αλληλεπίδρασης των φορέων του Δημοσίου με εκπαιδευτικά ιδρύματα, επαγγελματικά επιμελητήρια, κοινότητες και χώρους κοινωνικής και τεχνολογικής καινοτομίας.
- Θα απογραφούν με συστηματικό τρόπο οι ευρεσιτεχνίες που παραμένουν αναξιοποίητες στα συρτάρια φορέων του δημοσίου και θα διαμορφωθεί πολιτική αξιοποίησης των σημαντικότερων και στρατηγικής σημασίας ευρεσιτεχνιών με την απελευθέρωσή τους με την μορφή ανοιχτής αδειοδότησης.

- Προτεραιότητα στην ανάπτυξη του ανοιχτού υλισμικού θα δοθεί σε εφαρμογές που σχετίζονται με στρατηγικούς τομείς διασφάλισης των συμφερόντων του Δημοσίου και των πολιτών όπως οι τερματικές συσκευές δικτύων (έξυπνοι μετρητές ηλεκτρικής ενέργειας, οικιακοί αυτοματισμοί, μετρητές κατανάλωσης νερού, ψηφιακοί δέκτες, διαδικτυακοί δρομολογητές κ.α.) καθώς και συσκευές και ηλεκτρομηχανολογικός εξοπλισμός που σχετίζεται με εφαρμογές παραγωγής και εξοικονόμησης ενέργειας.
- Θα δοθεί έμφαση στη δημιουργία ανοιχτών συνεργατικών εργαστηρίων ανοιχτού υλισμικού τόσο στον αστικό χώρο όσο και στην περιφέρεια με έμφαση στην ενίσχυση της παραγωγικής διαδικασίας

5. Ποιά μέτρα θα λάβετε για την ενίσχυση των δεξιοτήτων σε σχέση με τα ανοιχτά δεδομένα, πρότυπα, λογισμικό και υλισμικό στην εκπαίδευση όλων των βαθμίδων συμπεριλαμβανομένης και της επαγγελματικής εκπαίδευσης;

- Καθιέρωση του ανοιχτού λογισμικού σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.
- Ένταξη μαθημάτων προγραμματισμού με ελεύθερο λογισμικό στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.
- Δημιουργία σχολικών εργαστηρίων κατασκευής (fablabs) σε σχολικά συγκροτήματα σε συνεργασία με τους δήμους, προσβάσιμα από τους μαθητές κατά τις ώρες που δεν λειτουργεί το σχολείο. Ο εξοπλισμός των εν λόγω εργαστηρίων θα είναι ανοιχτής κατασκευής.
- Δημιουργία εργαστηρίων πολυμεσικών εφαρμογών (medialabs) με αποκλειστική χρήση ΕΛ/ΛΑΚ σε σχολικά συγκροτήματα.
- Σύνδεση του εκπαιδευτικού προγράμματος με την λειτουργία των εργαστηρίων και συνεργατική δημιουργία εκπαιδευτικών αντικειμένων που συνδυάζουν τις γνώσεις που αποκτούνται θεωρητικά από το αναλυτικό πρόγραμμα με την εφαρμογή στην κατασκευή αντικειμένων ή την παραγωγή καλλιτεχνικών και πολυμεσικών δημιουργημάτων.
- Καθιέρωση μαθημάτων για τα ανοιχτά δεδομένα σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης
- Καθιέρωση της Βικιπαίδειας και του OpenStreetMap ως εκπαιδευτικών εργαλείων και εκπαίδευση των εκπαιδευτικών πάνω στη χρήση αυτών

6. Ποια μέτρα θα αναλάβετε για τη χρήση ανοιχτών προτύπων στο σύνολο των δημοσίων έργων πληροφορικής στη χώρα;

- Η χρήση των ανοιχτών προτύπων είναι σημαντική παράμετρος της στρατηγικής του ΣΥΡΙΖΑ για απεξάρτηση του Δημοσίου από προμηθευτές, για την ενίσχυση των ΜΜΕ και για την αύξηση της εγχώρια προστιθέμενης αξίας στα έργα πληροφορικής.
- Ο ΣΥΡΙΖΑ θα προωθήσει τα ανοιχτά πρότυπα σε όλη την ΔΔ, τόσο στα έργα όσο και στην επικοινωνία με τους πολίτες. Τα πρώτα βήματα προς την υιοθέτηση ανοιχτών προτύπων που έχουν γίνει στα πλαίσια της διαλειτουργικότητας και των ανοιχτών δεδομένων, θα ενισχυθούν έτσι ώστε να υπάρχει πραγματική διαλειτουργικότητα στην ΔΔ τόσο σε τεχνικό και σε σημασιολογικό επίπεδο όσο και στο επίπεδο πολιτικής διάθεσης της πληροφορίας. Η διαλειτουργικότητα για τον ΣΥΡΙΖΑ διασφαλίζεται μακροπρόθεσμα μόνο όταν βασίζεται σε ανοιχτά πρότυπα, και για αυτό θα πάρει όλα τα απαραίτητα νομοθετικά, διοικητικά και πολιτικά μέτρα που απαιτούνται σε αυτή την κατεύθυνση. Στόχος του ΣΥΡΙΖΑ είναι όλα τα νέα έργα να χρησιμοποιούν ανοιχτά πρότυπα (απαιτώντας το στην προκήρυξη τους) και κατά το μέγιστο δυνατό ανοιχτό λογισμικό, με στόχο την ολική μετάβαση των συστημάτων του δημοσίου στο ανοιχτό λογισμικό και τα ανοιχτά πρότυπα.
- Οι στόχοι αυτοί εξειδικεύονται με την ενεργοποίηση του Πλαισίου Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του άρθρου 27 του Ν. 3731/2008. Η κυρωτική του Πλαισίου Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης Υπουργική Απόφαση εκδόθηκε το 2012 (ΥΑΠ/Φ.40.4/1/989) και περιγράφει στο άρθρο 7 τη διαδικασία υιοθέτησης, τροποποίησης ή κατάργησης προτύπων, διαδικασιών και δεδομένων που πραγματεύεται το Πλαίσιο Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΠΗΔ). Ο ΣΥΡΙΖΑ θα ενεργοποιήσει τις σχετικές διατάξεις επισπεύδοντας τη σύσταση των σχετικών ομάδων εργασίας και διασφαλίζοντας την κατάρτιση πινάκων συμμόρφωσης ανά συγκεκριμένη κατηγορία πληροφοριακών συστημάτων στα οποία απαιτείται διαλειτουργικότητα και φροντίζοντας για την αυτοματοποιημένη διαδικασία ελέγχου των προδιαγραφών και διασφαλίζοντας ότι τα ανοιχτά πρότυπα δε θα μείνουν κενό γράμμα του νόμου, όπως είναι τώρα.
- Θα χρησιμοποιηθούν διεθνή πρότυπα όπως το DCAT για να ενισχυθεί η διαλειτουργικότητα μεταξύ διαφορετικών τύπων ανοιχτών δεδομένων.

7. Θα στηρίξετε το ανοιχτό λογισμικό και την επέκταση των ψηφιακών κοινών στη δημόσια διοίκηση και ποιοι είναι οι τομείς προτεραιότητάς σας;

- Για το ΣΥΡΙΖΑ η καθιέρωση του ΕΛ/ΛΑΚ σε όλους τους τομείς της δημόσιας διοίκησης αποτελεί πολιτική επιλογή που συνδέεται στενά με τις κύριες επιδιώξεις του σχεδίου παραγωγικής ανασυγκρότησης. Η καθιέρωση του ΕΛ/ΛΑΚ υπαγορεύεται από την ανάγκη εξοικονόμησης πόρων (μέσω περιστολής των δαπανών για την εξασφάλιση αδειών λογισμικού) και την προστασία του δημοσίου συμφέροντος με την αποφυγή εξαρτήσεων στον τομέα των προμηθειών και της ανάπτυξης εφαρμογών λογισμικού για τον Δημόσιο τομέα. Η πολιτική αυτή αναμένεται να έχει θετικές επιπτώσεις στην εγχώρια απασχόληση και έρευνα με θετική επίπτωση στο εμπορικό ισοζύγιο της χώρας. Ένα τέτοιο φιλόδοξο πρόγραμμα απαιτεί προσεκτικό και μακρόπνοο σχεδιασμό και ιεράρχηση προτεραιοτήτων.
- Τομείς άμεσης προτεραιότητας για την καθιέρωση του ΕΛ/ΛΑΚ αποτελεί η εκπαίδευση σε όλες τις βαθμίδες και οι ΟΤΑ. Η καθιέρωση του ΕΛ/ΛΑΚ θα ξεκινήσει άμεσα σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης καθώς η παρέμβαση σε αυτό τον τομέα συγκεντρώνει σημαντικά πλεονεκτήματα (προετοιμασία των μελλοντικών χρηστών, ευνοϊκότερες προϋποθέσεις μετάβασης των υποδομών σε ΕΛ/ΛΑΚ εξαιτίας της προϋπάρχουσας τεχνογνωσίας και της δυνατότητας συνέργιας με εγκαθιδρυμένους φορείς όπως η ΕΔΕΤ, η ΕΛ/ΛΑΚ Ανώτερα και Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και ερευνητικά κέντρα τα οποία έχουν επαρκείς γνώσεις λόγω συμμετοχής τους σε τρέχοντα ή παλαιότερα προγράμματα στα οποία δημιουργούνται μαθήματα σχετικά με τη λεγόμενη “επιστήμη δεδομένων” (data science)).
- Παράλληλα θα καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια στο βαθμό που είναι εφικτό οι νέες υποδομές της κεντρικής κυβέρνησης να υλοποιούνται με ΕΛ/ΛΑΚ.
- Ιδιαίτερη βαρύτητα στον τομέα των ψηφιακών κοινών δίνεται στον χώρο της εκπαίδευσης με την διαμόρφωση δράσεων δημιουργίας ανοιχτού περιεχομένου σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Δράσεις όπως ο Συσσωρευτής Ελληνικών Ακαδημαϊκών Συγγραμμάτων και η δημιουργία Ανοιχτών Ψηφιακών Μαθημάτων θα ενισχυθούν στην κατεύθυνση ενίσχυσης του Δημοσίου χαρακτήρα της εκπαίδευσης. Ανάλογες δράσεις θα προκηρυχτούν σε όλες τις βαθμίδες με κύριο στόχο την δημιουργία αποθετηρίου ψηφιακών εκπαιδευτικών αντικειμένων σε εθνική κλίμακα έχοντας υπόψη τι έχει ήδη γίνει σε ευρωπαϊκό επίπεδο και σε συνεργασία με ΑΕΙ/ΤΕΙ και ΕΚ.
- Προβλέπεται επίσης η μελέτη της αδειοδότησης με άδειες ανοιχτού περιεχομένου μέρους του παραγόμενου οπτικοακουστικού και ψηφιακού υλικού από φορείς του Δημοσίου τομέα όπως για παράδειγμα το ψηφιακό αρχείο της νέας ΕΡΤ, της Εθνικής βιβλιοθήκης κ.α.
- Για την επίτευξη όλων των ανωτέρω θα ενεργοποιηθεί η εφαρμογή του αρ. 19 του Ν 3979/2011 που επιβάλλει την προμήθεια ΕΛ/ΛΑΚ στο δημόσιο τομέα, εκτός εάν υπάρχει ειδική σχετική αιτιολόγηση.

8. Θα υπάρξουν στοχευμένες δράσεις για την ενίσχυση διαφορετικών πτυχών του ανοιχτού (π.χ. δεδομένα, λογισμικό, διακυβέρνηση, υλισμικό κλπ) στο νέο ΕΣΠΑ;

- Ο ΣΥΡΙΖΑ θα αξιοποιήσει το νέο ΕΣΠΑ στην κατεύθυνση υλοποίησης των πολιτικών του (που αναφέρθηκαν στις προηγούμενες απαντήσεις) στο βαθμό που αυτό είναι δυνατόν σε σχέση με τους περιορισμούς που ήδη υπάρχουν. Αν και οι ακριβείς εξειδικεύσεις και αναθεωρήσεις δεν είναι ολοκληρωμένες θα κινηθεί στις εξής κατευθύνσεις:
 - Τα αναπτυξιακά έργα πληροφορικής θα απαιτούν ανοιχτά πρότυπα, θα δίνουν προτεραιότητα στο ανοιχτό λογισμικό και θα απαιτείται να ενσωματώνουν την διάθεση ανοιχτών δεδομένων στις “κανονικές” λειτουργίες τους
 - Μέσω ερευνητικών και αναπτυξιακών έργων θα δοθεί προτεραιότητα στην ανάπτυξη εργαλείων ανοιχτού λογισμικού αλλά και γενικότερα στην παραγωγή ανοιχτών εργαλείων και ανοιχτής γνώσης.
 - Θα δοθεί έμφαση στην ενίσχυση της παραγωγής εφαρμογών που ενισχύουν την ανοιχτότητα και την διαφάνεια στην διακυβέρνηση, π.χ., εφαρμογές που ενισχύουν την Διαύγεια, την κοινωνική συμμετοχή στην λήψη των αποφάσεων, την παρακολούθηση της ΔΔ και της τοπικής αυτοδιοίκησης.
 - Θα δοθεί έμφαση στην κατάρτιση πινάκων συμμόρφωσης, καθώς και τον αυτοματοποιημένο έλεγχο τους, ειδικά σε σχέση με την υιοθέτηση προτύπων για το άνοιγμα των δεδομένων.
 - Θα υπάρξει συντονισμός μεταξύ κεντρικής διοίκησης, περιφερειών και δήμων σε σχέση με την κατάρτιση προγραμμάτων χρηματοδότησης τόσο στρατηγικών και επιχειρησιακών σχεδίων όσο και υλοποίησης ανοιχτών δεδομένων, περιεχομένου και λογισμικού με έμφαση στη βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη.